

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

December 2019

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

indsatsen for at opkræve og inddrive politibøder og -krav

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 19/2018 om indsatsen for at opkræve og inddrive politibøder og -krav**

26. november 2019

RN 1110/19

Skatteministerens redegørelse af 23. oktober 2019

Justitsministerens redegørelse af 31. oktober 2019

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som ministrene vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

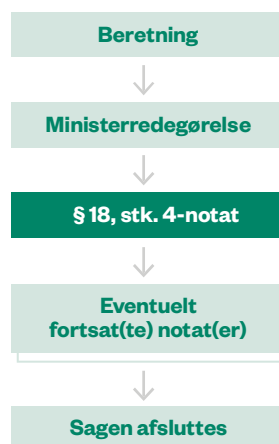
Konklusion

Justitsministeren oplyser, at det selvsagt er utilfredsstillende, at der i dag fortsat er udfordringer med både politiets indsats for at opkræve politibøder og -krav og oversendelsen af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at justitsministeren har taget initiativ til at sikre, at opkrævning og oversendelse til inddrivelse fremover vil ske i overensstemmelse med gældende love og bekendtgørelser på området. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

- Justitsministeren har oplyst, at der er implementeret en teknisk løsning, der forhindrer, at fordringer kan sendes til inddrivelse i strid med gældsinddrivelsesloven. Justitsministeren har også indskærpet over for Rigspolitiet, at opkrævning af bøder selvsagt skal ske i overensstemmelse med bødebekendtgørelsen.

Skatteministeren oplyser, at han er enig i Rigsrevisionens kritik af, at Skatteministeriet ikke i tilstrækkelig grad har prioriteret at inddrive politibøder. Ministeren oplyser videre, at det er hans vurdering, at der har været store udfordringer på dette område de seneste år. Ministeren oplyser endelig, at han deler Statsrevisorernes opfattelse af, at det er væsentligt, at Skatteministeriet og Justitsministeriet har et godt og prioriteret samarbejde.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Justitsministeren oplyser, at han er enig i, at det er vigtigt, at politiet bl.a. i samarbejde med myndighederne på Skatteministeriets område får løst de udfordringer, Rigsrevisionen påpeger i beretningen, hvilket ministeren har indskærpet over for Rigspolitiet. Ministeren oplyser videre, at politiet er i gang med at kortlægge mulighederne for at berige de fordringer, der er oversendt til RIS, EFI og DMI, med supplerende oplysninger i forhold til de nye krav, der er stillet til fordringernes indhold og oplysninger.

Justitsministeren oplyser også, at han finder det utilfredsstillende, at politiet ikke siden december 2018 har oversendt fordringer vedrørende tvangsbøder til inddrivelse hos Gældsstyrelsen eller afsøgt alternative muligheder for oversendelse. Skatteministeren oplyser, at han tager Rigsrevisionens kritik af inddrivelsen af tvangsbøder til efterretning, og at Skatteministeriet på den baggrund sætter et særligt fokus på inddrivelse af disse fordringer. Skatteministeren oplyser også, at Skatteforvaltningen hidtil har vurderet, at det ikke har været muligt at sende sager om politibøder til politiet med henblik på forvandlingsstraf, da det forudsætter, at alle inddrivelsesskridt er udtømte, hvilket ikke er muligt som følge af situationen på inddrivelsesområdet.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Skatteministeriets initiativer i forhold til at intensivere indsatsen for inddrive politibøder og -krav
- Justitsministeriets og Skatteministeriets indsats for at rydde op i og berige fordringer med yderligere oplysninger, der er nødvendige for, at fordringerne kan inddrives i PSRM
- Justitsministeriets og Skatteministeriets arbejde med at sikre, at tvangsbøder og forvandlingsstraf anvendes som tiltænkt.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i august 2019 en beretning om Justitsministeriets og Skatteministeriets indsats for at opkræve og inddrive politibøder og -krav. Opkrævningen og inddrivelsen af politibøder og -krav er en del af fuldbyrdelsen af straf over for borgere og virksomheder, som ikke overholder landets love. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om Justitsministeriets og Skatteministeriets indsats for at opkræve og inddrive politibøder og -krav er tilfredsstillende. Både de 2 ministeriers egen indsats og deres samarbejde er centralt for, at alle de inddrivelsesskridt, der er til rådighed, kan anvendes, så politibøder og -krav bliver betalt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de Justitsministeriets og politiets indsats for at opkræve politibøder og -krav og oversende disse til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Statsrevisorerne fandt det meget utilfredsstillende, at Skatteministeriet og Gældsstyrelsen ikke i alle tilfælde har prioriteret inddrivelse af politiets fordringer i overensstemmelse med inddrivelsesloven.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministrenes redegørelser

Justitsministeriets og politiets indsats for at opkræve politibøder og -krav og sende fordringer til inddrivelse

5. Statsrevisorerne kritiserede, at politiets praksis i nogle tilfælde har været i strid med inddrivelsesloven. Fx har politiet sendt fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen uden først at have forsøgt alle opkrævnings- og rykkerprocedurer over for skyldner.

Det fremgik også af beretningen, at politiet ikke opkræver bøder i overensstemmelse med fristerne i bødebekendtgørelsen, og at der er en række problemer og uhensigtsmæssigheder ved politiets registreringer af fordringerne.

Justitsministeren oplyser, at det selvsagt er utilfredsstillende, at der i dag fortsat er udfordringer med både politiets indsats for at opkræve politibøder og -krav og oversendelsen af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Justitsministeren finder det videre utilfredsstillende, at politiet i en periode på 2 år har haft en praksis, som ikke har været i overensstemmelse med gældsinddrivelsesloven. Ministeren oplyser hertil, at Rigspolitiet i april 2019 har implementeret en teknisk løsning, så det ikke længere er muligt at sende fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, før den sædvanlige rykkerprocedure er gennemført. Løsningen sikrer ifølge ministeren, at fordringer bliver oversendt i overensstemmelse med lovgivningen. Endelig oplyser ministeren, at bødebekendtgørelsen og -vejledningen vil blive konsekvensrettet i overensstemmelse med gældsinddrivelsesloven inden den 1. december 2019. Ministeren har endvidere indskærpet over for Rigspolitiet, at opkrævning af bøder selvsagt skal ske i overensstemmelse med fristerne i bødebekendtgørelsen. Ministeren har samtidig indskærpet, at det er helt afgørende, at der hurtigst muligt findes en løsning på, at bøderne for nuværende ikke opkræves i overensstemmelse med fristerne, og at Justitsministeriets departement er i dialog med Rigspolitiet herom.

6. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Justitsministeriet har taget initiativ til at sikre, at opkrævning og oversendelse til inddrivelse fremover vil ske i overensstemmelse med gældende love og bekendtgørelser på området. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Skatteministeriets og Gældsstyrelsens inddrivelse af politiets fordringer

7. Statsrevisorerne fandt det meget utilfredsstillende, at inddrivelsen har været helt utilstrækkelig, til trods for at 55-69 % af politiets fordringer har været parate til inddrivelse, dvs. uden tvivl om retskraft og uden dataproblemer. Skatteministeriets begrænsede indsats har bidraget til, at politiets fordringsmasse under inddrivelse er vokset fra ca. 7,3 mia. kr. til ca. 10,5 mia. kr. i perioden 2015-2018. En anden konsekvens er, at nogle borgeres og virksomheders straf for lovovertrædelser i realiteten ikke fuldbyrdes, hvilket påvirker retsfølelsen i samfundet negativt.

Skatteministeren oplyser, at han er enig i Rigsrevisionens kritik af, at Skatteministeriet ikke i tilstrækkelig grad har prioriteret inddrivelsen af politibøder. Ministeren oplyser videre, at fordringer fra politiet har en særlig karakter, hvilket kommer til udtryk ved, at de er placeret øverst i den såkaldte dækningsrækkefølge, ligesom inddrivelsen af bøder er vigtig for borgernes retsfølelse. Endelig oplyser ministeren, at Skatteministeriet i lyset af Rigsrevisionens kritik af området i øjeblikket undersøger mulighederne for at intensivere indsatsen over for skyldnere med politibøder.

Skatteministeren oplyser videre, at han er enig i, at gældens niveau er utilfredsstillende. Ministeren bemærker dog, at en fuld inddrivelsesindsats ikke forventes at være tilstrækkelig til at bremse stigningen i bødekrafter mv. under inddrivelse, fordi gælden for de skyldnere, der enten har meget begrænset eller slet ingen betalingsevne, vil fortsætte med at vokse.

8. Rigsrevisionen vil fortsat følge Skatteministeriets initiativer i forhold til at intensivere indsatsen for at inddrive politibøder og -krav.

Justitsministeriets og Skatteministeriets fælles indsats for at afklare praksis og rydde op i fordringer

9. Statsrevisorerne fandt det væsentligt, at Justitsministeriet og Skatteministeriet prioriterer samarbejdet om løsningsmodeller for oversendelse af fordringer fra politiet til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, da dette arbejde har trukket unødigt i langdrag.

Inddrivelsessystemer

RIS var skatteforvaltningens inddrivelsessystem forud for idriftsættelsen af inddrivelsessystemet EFI i 2013. Siden inddrivelse i EFI blev stoppet i 2015, er inddrivelsen sket via det midlertidige inddrivelsessystem DMI.

Det fremgik af beretningen, at de fordringer, politiet har sendt til inddrivelse i de tidligere inddrivelsessystemer RIS og EFI samt til det midlertidige inddrivelsessystem DMI, levede op til de daværende krav i loven om, hvilke typer stamdata der skal sendes med fordringer til inddrivelse. Det fremgik imidlertid også, at disse fordringer skal beriges med yderligere data, hvis de skal inddrives i det nye inddrivelsessystem PSRM, da krav til fordringers stamdata er ændret i PSRM. Det fremgik dog også af beretningen, at politiets praksis for oversendelse af fordringer til inddrivelse i nogle tilfælde ikke var i overensstemmelse med kravene. Fx havde politiet sendt fordringer til inddrivelse med forkert forældelsesfrist, sammenlagt renter og hovedstol for erstatningskrav og registreret fordringer med solidarisk hæftelse forkert.

Justitsministeren oplyser, at der bl.a. for at sikre fremdrift i samarbejdet er nedsat en styregruppe med repræsentanter for Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Gældsstyrelsen og politiet. Styregruppen skal følge de forskellige igangværende projekter i forhold til både oprydningsarbejdet vedrørende de fordringer, der er oversendt til de tidligere inddrivelsessystemer, og arbejdet med at forberede oversendelse af kommende fordringer til det nye inddrivelsessystem PSRM. Ministeren oplyser videre, at han har bedt Rigspolitiet om i videst muligt omfang at bidrage til, at der sker fremdrift i samarbejdet med Udviklings- og Forenklingsstyrelsen og Gældsstyrelsen, og at der så vidt muligt ikke kommer flere forsinkelser i arbejdet.

Justitsministeren oplyser også, at politiet er i gang med at kortlægge mulighederne for at berige de fordringer, der er oversendt til RIS, EFI og DMI, med supplerende oplysninger i forhold til de nye krav, der er stillet til fordringernes indhold og oplysninger. Kortlægningen sker i samarbejde med Kammeradvokaten og Gældsstyrelsen. Endelig oplyser ministeren, at han har indskærpet over for Rigspolitiet, at det er helt afgørende, at politiet i samarbejde med myndighederne på Skatteministeriets område får løst de udfordringer, som Rigsrevisionen har påpeget i beretningen, da opkrævning og inddrivelse af politibøder og -krav er en vigtig del af fuldbyrdelsen af visse typer straf til borgere og virksomheder, som ikke overholder lovgivningen.

Skatteministeren oplyser, at han deler Statsrevisorernes opfattelse af, at det er væsentligt, at Skatteministeriet og Justitsministeriet har et godt og prioriteret samarbejde om at få tilkoblet Rigspolitiet til det nye inddrivelsessystem, så bøder hurtigst muligt kan inddrives i systemet via det mest effektive inddrivelsesredsskab, som er lønindeholdelse. Ministeren oplyser videre, at politibødernes særlige karakter er afspejlet i det betydelige oprydningsarbejde, der pågår i Skatteforvaltningen efter suspensionen af EFI.

10. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at ministerierne har oplyst, at de vil prioritere, at der sker fremdrift i de 2 ministeriers samarbejde om at finde løsningsmodeller for oversendelse af politiets fordringer til inddrivelse. Rigsrevisionen vil fortsat følge Justitsministeriets og Skatteministeriets indsats for at rydde op i og berige fordringer med yderligere oplysninger, der er nødvendige for, at fordringerne kan inddrives via PSRM.

Justitsministeriets og Skatteministeriets indsats for at sikre, at tvangsbøder og forvandlingsstraf anvendes som tiltænkt

11. Statsrevisorerne bemærkede, at Gældsstyrelsen i perioden 2015-2018 ikke aktivt har forsøgt at inddrive tvangsbøder. Statsrevisorerne bemærkede videre, at Gældsstyrelsen ikke siden 2015 har returneret sager, hvor borgere ikke vil betale deres bøder, til politiet, så der kunne iværksættes forvandlingsstraf. Da forvandlingsstraf ikke er omfattet af lov om udskydelse af forældelse, betyder det, at muligheden for at konvertere bøder til forvandlingsstraf vil være forpasset for bøder, der er udstedt for mere end 3 eller 5 år siden.

Det fremgik også af beretningen, at politiet hverken opkræver tvangsbøder eller sender dem til inddrivelse i en kadence, der matcher den hyppighed, bøderne er idømt.

Justitsministeren oplyser, at politiet i december 2018 ændrede praksis for at sikre, at opkrævningen af fordringer vedrørende tvangsbøder følger den frekvens, der er fastsat i dommen. Af bilag til ministerens redegørelse fremgår endvidere, at politiet i december 2018 også har ændret opkrævningsmetoden vedrørende tvangsbøder, så opkrævningen derefter ikke længere sker ved at tillægge 10 dages yderligere betalingsfrist, fordi bødebekendtgørelsen ikke giver hjemmel hertil. Ændringen i politiets opkrævningsmetode medførte, at oversendelsen af tvangsbøder til inddrivelse skulle ske manuelt ved anvendelse af Gældsstyrelsens fordringshaverportal. Fordringshaverportalen blev imidlertid lukket ned i december 2018. Ministeren oplyser dertil, at politiet ikke har sendt fordringer vedrørende tvangsbøder til inddrivelse hos Gældsstyrelsen siden december 2018. Ministeren oplyser også, at Rigspolitiet set i lyset af

tvangsbødernes funktion beklager, at fordringer vedrørende tvangsbøder siden december 2018 ikke er blevet oversendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Det er Rigspolitiet's umiddelbare vurdering, at ingen af fordringerne vedrørende tvangsbøder er forældede i den periode, hvor der ikke er sket oversendelse til Gældsstyrelsen. Ministeren oplyser videre, at han finder det utilfredsstillende, at politiet ikke siden december 2018 har oversendt fordringer vedrørende tvangsbøder til inddrivelse hos Gældsstyrelsen eller afsøgt alternative muligheder for oversendelse, indtil politiet bliver tilsluttet den nye fordringshaverportal. Ministeren forventer, at Rigspolitiet straks tager de nødvendige skridt for at sikre, at der hurtigst muligt igen sker oversendelse af fordringer vedrørende tvangsbøder til Gældsstyrelsen.

Justitsministeren oplyser endvidere, at Rigspolitiet er i dialog med Gældsstyrelsen om iværksættelse af forvandlingsstraf, herunder hvordan de tekniske processer for iværksættelse af forvandlingsstraf skal være fremover.

Skatteministeren oplyser, at han deler Rigsrevisionens kritik af, at Gældsstyrelsen ikke har oversendt sager vedrørende tvangsbøder til politiet med henblik på forvandlingsstraf. Ministeren oplyser videre, at Skatteministeriet således også tager Rigsrevisionens kritik af inddrivelsen af tvangsbøder til efterretning, og ministeriet sætter på den baggrund et særligt fokus på inddrivelse af disse fordringer, herunder oversendelse af sager vedrørende tvangsbøder til politiet med henblik på forvandlingsstraf.

Endelig oplyser skatteministeren, at som en konsekvens af situationen på inddrivelsesområdet, hvor ikke alle inddrivelsesredskaber har været tilgængelige, har Skatteforvaltningen hidtil vurderet, at det ikke har været muligt at sende sager om politibøder til politiet med henblik på forvandlingsstraf, da det forudsætter, at alle inddrivelsesskridt er udtømte. Ministeren er endvidere enig med Rigsrevisionen i, at muligheden for at anvende forvandlingsstraf som straffuldbyrdesmiddel kan være bortfaldet ved forældelse.

12. Rigsrevisionen vil fortsat følge Justitsministeriets og Skatteministeriets arbejde med at sikre, at tvangsbøder og forvandlingsstraf anvendes som tiltænkt.

Lone Strøm